

Italové mohou poznat P. Toufara

Jaroslav Šubrt

Ke čtenářům na Apeninský poloostrov se právě v těchto dnech dostává překlad knihy Miloše Doležala *Jako bychom dnes zemřít měli*, v níž vylíčil životní osudy číhoštského faráře Josefa Toufara. Do italštiny ji převedla italská slavistka TIZIANA MENOTTI, které jsme položili několik otázek.

Překládáte převážně knihy českých autorů pojednávající o naší nedávné minulosti. Podle jakého klíče si vybíráte tituly?

Obvykle si vybírám texty, které vyprávějí něco důležitého, příběhy ze života, které mohou obohatit a povzbudit čtenáře.

Jak jste jako Italka objevila knihu Miloše Doležala o P. Toufarovi?

Náhodně – před dvěma lety v jednom pražském knihkupectví. Ale o P. Toufarovi jsem už něco málo věděla. Měla jsem za sebou práci na překladu knížky Dagmar Šimkové *Byly jsme tam taky*, kde se o něm objevila stručná zmínka. Tehdy jsem si na internetu našla nějaké informace, ale to bylo asi tak všechno. Když jsem pak v knihkupectví nad touto knihou stála – byl jich tam vyložen celý štos – viděla jsem nesčetněkrát znásobený sympatický obličej mladého kněze, který na mě hleděl z obálky. Stejný obličej jsem týž den spatřila v tepelském klášteře, kde byla právě otevřena malá expozice obětí komunistického režimu. Bylo to tak trochu osudové setkání.

Co vás nakonec přimělo, že jste se rozhodla ji překládat?

Knihu jsem doslova zhltna a bez váhání jsem se rozhodla pro její překlad. Hned jsem věděla,

že se jedná o příběh natolik závažný, že určitě stojí za námahu se vydat na tuto těžkou cestu. Těžkou nejen kvůli náročnosti překladu, ale i ne zrovna snadnému hledání někoho, kdo bude ochoten knihu v Itálii vydat.

Vím také, že jste putovala po stopách P. Toufara. Do jaké míry se jeho životní příběh stal vaším osobním tématem?

Důvod je prostý: jsem praktikující katolička a věřím, že Bůh má s námi své plány a nebyla náhoda, že mě do nich zahrnul. Josef Toufar se mi stal duchovním vůdcem, z jehož osudu čerpám poučení pro svůj vlastní život. Stejně jako pro řadu Čechů, stal se i pro mě „mým světcem“. Možná i proto, že jsem „nahlédla do srdce prostého českého kněze“, jak napsal v předmluvě k italskému vydání kardinál Dominik Duka. A tam jsem našla hodně lásky, pevnou víru v Boha a velkou duchovní sílu, ono *fortitudo* (odvahu, kuráž), o níž hovořil papež Jan Pavel II. v roce 1989, několik měsíců před pádem komunismu ve střední Evropě.

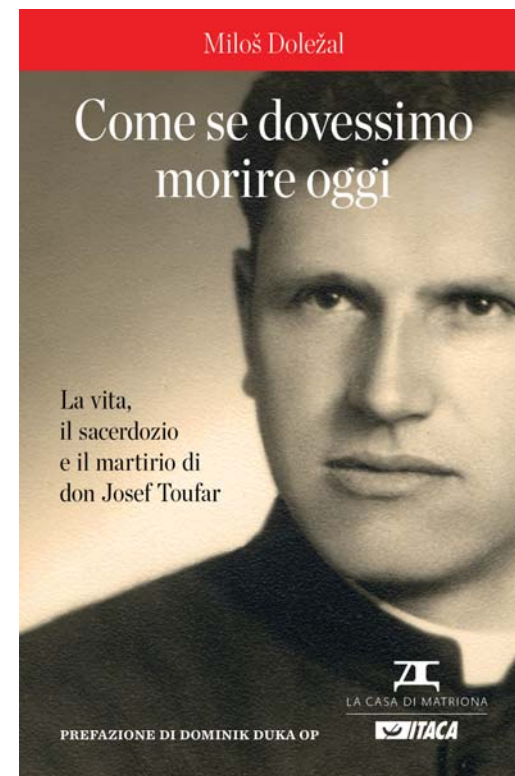

V čem spatřujete velikost osobnosti P. Toufara, čím může oslovit i italského čtenáře?

Vždycky si vzpomenu na citát z Janova evangelia: „Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás“ (15,16). Myslím, že P. Toufar byl vždy věrný tomuto poslání, i ve strachu, pronásledování a utrpení až k mučednické smrti. Že nikdy nepřestal jít za svým vnitřním hlasem, který jej řídil po neznámých a temných cestách. Byl to obyčejný člověk, zcela oddaný Kristu, natolik „blázen pro Krista“, že se vzdal vlastního života pro lásku k Bohu a církvi. Kromě toho to byl kněz, který miloval svoji farnost, staral se o své farníky, konkrétně jim pomáhal, měl blízký vztah k mladým lidem, měl rád humor a ironii. To bylo moc důležité především v temných dobách protektorátu a komunistického režimu. Stal se dobrým vzorem jak pro kněze, tak pro všechny ostatní křesťany.

Lze se v moderních dějinách vaší země setkat s něčím, co by alespoň trochu připomínalo dramatický životní úděl P. Josefa Toufara?

Italský čtenář by si v této souvislosti mohl připomenout osud italského kněze P. Pietra Pappagalla. Stejně jako P. Toufar pocházel z prostého venkovského prostředí – byl pátý z osmi dětí. Na kněze byl vysvěcen těsně před koncem první světové války a v roce 1925 se dostal do Říma, kde mimo jiné působil jako kaplan v Lateránské bazilice. Za druhé světové války, když byl Řím okupován Němci, tajně pomáhal vojákům, partyzánům, spojencům i Židům, které ukrýval a posiloval. Na základě udání německým špiónem byl koncem ledna 1944 zatčen, vyslýchán a mučen gestapem. Po dvouměsíční vazbě byl převezen do bývalých kamenolomů nedaleko Říma a spolu s dalšími 334 oběťmi zastřelen. Tato událost je v Itálii známá jako „masakr ve Fosse Ardeatine“. Jednalo se o krvavou pomstu Němců za atentát provedený partyzány na jedno německé komando. V roce 2000 papež Jan Pavel II. zařa-

dil P. Pietra Pappagalla mezi mučedníky dvacátého století.

Tiziana Menotti (nar. 1954) je italská lékařka a slavistka. Překládá z češtiny. Věnuje se novodobé československé historii a problematice holokaustu.

PERSPEKTIVY

Odpovědný redaktor: Jaroslav Šubrt

Redakční rada: Prokop Brož, Miloš Doležal, Zdeněk Jančařík, Jakub Jínek, Tomáš Machula, Jaroslav Med, Jan Oulík, Jan Paulas, Dagmar Pohunková, Mireia Ryšková, Jaroslav Šebek, Jiří Zajíc a Martin T. Zikmund (předseda)